

PROTOKÓŁ Z IX POSIEDZENIA
SPOŁECZNEJ RADY DS. ALTERNATYWNYCH METOD
ROZWIĄZYWANIA SPORÓW PRZY MINISTRZE SPRAWIEDLIWOŚCI 4. KADENCJI
16 grudnia 2021 r.

Obecni byli:

Członkowie Rady

1. r. pr. dr Katarzyna Antolak-Szymanski - mediator,
2. Teresa Bodys - Koordynator ds. Mediacji w Sądzie Okręgowym w Zamościu,
3. ks. prof. Włodzimierz Broński - mediator,
4. not. Jarosław Czarnecki - przedstawiciel Stowarzyszenia Notariuszy RP,
5. Magdalena Grudziecka - mediator,
6. Janusz Kaźmierczak - mediator,
7. r. pr. Tomasz Parkasiewicz - przedstawiciel Krajowej Izby Radców Prawnych,
8. dr Grzegorz Skrobotowicz - mediator,
9. dr Agnieszka Zemke-Górecka - przedstawiciel Naczelnej Rady Adwokackiej,
10. Katarzyna Zimmer-Drabczyk - przedstawiciel NSZZ "Solidarność" oraz

Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości

1. Aleksandra Rusin - Batko – Dyrektor Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
2. Agnieszka Markocka – Naczelnik Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
3. Adrianna Aftańska – Starszy Specjalista Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
4. Anna Kremplewska – Główny Specjalista Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
5. Karolina Włodarczyk – Główny Specjalista Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
6. Marcin Smalcerz – Starszy Specjalista Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Program Posiedzenia:

1. Omówienie zgłoszonych przez Członków Rady uwag do Standardów szkolenia mediatorów wypracowanych przez Grupę III:
 - Standardy bazowego szkolenia mediatorów,
 - Standardy szkolenia mediatorów w sprawach rodzinnych,
 - Standardy szkolenia mediatorów w sprawach karnych,
 - Standardy szkolenia mediatorów w sprawach pracowniczych,
 - Standardy szkolenia mediatorów w sprawach cywilnych i gospodarczych,
 - Standardy szkolenia mediatorów w sprawach administracyjnych,
 - Standardy szkolenia mediatorów w sprawach rówieśniczych, szkolnych i z nieletnim sprawcą czynu karalnego;
2. Dyskusja;
3. Wolne wnioski;
4. Podsumowanie i zakończenie Posiedzenia.

Przebieg Posiedzenia:

Posiedzenie o godz. 12:00 otworzyła Pani Dyrektor Aleksandra Rusin-Batko, która powitała członków Rady i przedstawiła porządek spotkania, uwzględniający głównie dyskusję nt. standardów szkolenia mediatorów. Pani Dyrektor poinformowała również o potrzebie podjęcia działań w zakresie opracowania standardów mediacji online w ramach dalszych prac Rady.

Następnie głos zabrała Pani Naczelnik, która po powitaniu uczestników spotkania i przedstawieniu 1. punktu agendy oddała głos Panu Mediatorowi Januszowi Kaźmierczakowi.

Pan Mediator omówił stan realizacji prac nad standardami szkolenia mediatorów, na które składa się 7 dokumentów, tj.: Standardy bazowego szkolenia mediatorów, Standardy szkolenia mediatorów w sprawach rodzinnych, Standardy szkolenia mediatorów w sprawach karnych, Standardy szkolenia mediatorów w sprawach pracowniczych, Standardy szkolenia mediatorów w sprawach cywilnych i gospodarczych, Standardy szkolenia mediatorów w sprawach administracyjnych, Standardy szkolenia mediatorów w sprawach rówieśniczych, szkolnych i z nieletnim sprawcą czynu karalnego. Pan Kaźmierczak dodał, że materiały te zostały uzupełnione o aspekty prawne i przesłane do członków Rady przed Posiedzeniem, celem zaopiniowania.

Następnie zainicjował dyskusję nt. dokumentów, rozpoczynając od „Standardów szkolenia bazowego”. Pan Kaźmierczak zwrócił uwagę na celowy brak sformułowania dot.

nabycia po odbyciu szkolenia uprawnień mediatora. Wskazał również, że szkolenie takie miałyby trwać 30 godz. i stanowić jedynie wprowadzenie do tematyki mediacyjnej.

Pan Notariusz Czarnecki poinformował, że nie zgłasza uwag do zaproponowanej treści dokumentu. Pani Mecenasa Zemke-Górecka poddała natomiast pod rozważenie sens takiego szkolenia skoro nie gwarantuje ono żadnych uprawnień.

Pan Kaźmierczak dodał, że kończąc szkolenie bazowe, kandydat na mediatora, otrzymałby od instytucji szkolącej opinię o swoich kompetencjach na wzór „zaświadczenia opiniującego przydatność uczestnika do pełnienia funkcji mediatora” (Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich).

Pani Mecenasa wskazała, że 30-40 godzin przeznaczonych na szkolenie bazowe to za mało, a wydanie opinii po tak krótkim czasie mogłoby być dla uczestnika krzywdzące. Dodała, że trudno byłoby wskazać kryteria, jakimi miałyby się kierować instytucja szkoląca.

Do dyskusji włączyła się Pani Mediator Grudziecka, informując że szkolenie bazowe jest dla osób, które z jednej strony będą dalej kształcić swoje umiejętności mediacyjne i będą chcieli zajmować się tą profesją profesjonalnie, jak również dla osób, które będą wykorzystywać umiejętności mediacyjne w swojej pracy zawodowej. Ponadto wskazała, że wydanie opinii nie byłoby obligatoryjne. Mogłoby to jednak wskazać kandydatowi na mediatora obszar do dalszej pracy nad rozwijaniem konkretnych umiejętności. Dodała, że szkolenie bazowe miałyby na celu przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu teorii konfliktu i komunikacji oraz negocjacji niezbędnej w każdym obszarze mediacji.

Następnie głos zabrała Pani Sędzia Bodys, wskazując że szkolenie bazowe powinno zagwarantować uprawnienia do bycia mediatorem (bez możliwości prowadzenia mediacji ze skierowania sądu) bez specjalizacji (na wzór lekarza ogólnego), ale pod warunkiem, że wymiar godzin zostanie zwiększony, a zakres szkolenia poszerzony o wiedzę prawniczą. Zasugerowała, że połowa siatki godzinowej powinna być przeznaczona na moduł dot. tematyki miękkiej, a druga połowa na moduł dot. tematyki twardej.

Sędzia Bodys, stwierdziła, że jednym z wyjść byłoby wspomniane przez członków Rady poszerzenie tematyki szkoleń, a drugim rezygnacja ze szkolenia bazowego na rzecz szkoleń specjalizacyjnych.

Pani Mecenasa Zemke-Górecka poinformowała, że w jej opinii, nie należy rezygnować ze szkolenia bazowego. Podzieliła zdanie Sędzi Bodys dotyczące rozbudowy programu szkoleń o moduł z zakresu wiedzy prawniczej, w szczególności o warsztaty ze sporządzania ugód. Dodała, że szkolenie to powinno trwać minimum 80 godz. zegarowych.

Pan Czarnecki zgodził się z poglądem, iż należy poszerzać zakres szkoleń dla mediatorów i istotne jest szkolenie bazowe z zakresu propedeutyki mediacji.

W dalszej części Posiedzenia dyskutowano nt. relacji opracowywanych standardów do funkcjonalności oraz zmian legislacyjnych zaplanowanych w projekcie pn. „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne”. Na pytania dotyczące zamieszczania w Krajowym Rejestrze Mediatorów informacji o specjalizacji mediatora odpowiedział Pan Marcin Smalcerz – Kierownik Projektu.

Pan Czarnecki, odnosząc się do kwestii dot. szkolenia bazowego, stwierdził że jest ono konieczne, ponieważ „wejście” w zagadnienia specjalistyczne bez podstawowej wiedzy o mediacji byłoby utrudnione. Pani Mediator Grudziecka podkreśliła, że standardy te grupa III opracowywała z myślą o nowych mediatorach, którzy dopiero chcą rozpocząć działalność na rynku.

Sędzia Bodys zaznaczyła, że rozbudowanie zakresu szkolenia bazowego (o wiedzę prawniczą oraz podstawową wiedzę dot. mediacji w różnych kategoriach spraw) pozwoli na jednoczesne skrócenie szkoleń specjalistycznych. Dodała jednak, że jej zdaniem szkolenia specjalistyczne (odbycie przynajmniej 1) powinny być obowiązkowe.

Ze stanowiskiem tym nie zgodziły się Pani Grudziecka i Pani Zimmer-Drabczyk, wskazując że zamysł szkolenia bazowego był inny. Skoro szkolenia specjalistyczne miałyby być obowiązkowe, to nie ma konieczności zwiększania tematyki szkoleń bazowych. Ponadto kandydat np. na „mediatora gospodarczego” mógłby wskazać brak potrzeby przyswajania wiedzy nt. mediacji w sprawach rodzinnych czy specyfiki mediacji z udziałem nieletnich.

Profesor Broński dodał, że szkolenie bazowe powinno być szkoleniem teoretycznym, zaś szkolenia specjalistyczne powinny być kazuistyczne. Wyeliminowałoby to ryzyko powtórzenia materiału. Podał także pod rozwagę wprowadzenie w kontekście wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów, zasady konieczności posiadania co najmniej 1 specjalizacji w przypadku, kiedy mediator miałby prowadzić mediacje sądowe.

Odnosząc się do kwestii podniesionej przez Księdza Profesora, Pani Grudziecka wyraziła zdanie, że nie powinno się rozróżniać mediatorów prowadzących mediacje sądowe oraz pozasądowe. Wymogi dla obu grup powinny być takie same.

W tej części spotkania Pani Mecenas Zemke-Górecka zwróciła uwagę, że głosowanie uchwały powinno odbyć się w pełnym składzie Rady, spełniając tym samym warunki formalne. Pani Zimmer-Drabczyk zaproponowała więc zebranie pisemnych stanowisk członków Rady w kontekście opracowanych standardów.

Pan Kaźmierczak wspomniał, że przed analizą materiałów należy przyjrzeć się, kto może być w świetle obecnych przepisów mediatorem, jakie wymogi są stawiane przed kandydatami.

Następnie głos zabrała Pani Antolak-Szymanski, która zaproponowała dyskusję nt. szkoleń specjalistycznych i treści przygotowanych standardów w celu holistycznego spojrzenia na „pakiet” opracowany przez Grupę III. Pomysł nie spotkał się jednak z aprobatą pozostałych członków.

Pani Mediator Grudziecka wspomniała, że forma pisemnych stanowisk jest dobrym pomysłem, ponieważ nie ma gwarancji, że na następnym spotkaniu podjęte zostaną wiążące ustalenia. Tym bardziej, że model szkoleń składający się ze szkolenia bazowego w zakresie przedstawionym w standardach i szkoleń specjalistycznych był już przedstawiany Radzie kilkakrotnie i nie budził wtedy wątpliwości.

Pani Zimmer-Drabczyk dodała, iż na poprzednim Posiedzeniu ustalono, że zgodnie z Regulaminem Rady istnieje możliwość głosowania nad uchwałą online oraz, że liczyła na jej podjęcie podczas Posiedzenia.

W odpowiedzi na ww. wypowiedź Pani Mecenas Zemke-Górecka oznajmiła, że w agendzie zamieszczono sformułowanie „omówienie”, a nie „uchwalenie”. Dodała, że nie należy działać pochopnie i najpierw trzeba wypracować pewną „linię” standardów oraz nową ścieżkę uzyskania uprawnień mediatora.

Pan Kaźmierczak wskazał, że mimo braku informacji o tym w agendzie, należało domniemywać przyjęcie uchwały jako efekt podjętych rozmów. Dodał, że w korespondencji mailowej do członków Rady przesłano projekt uchwały, a podczas 6. Posiedzenia Rady przedstawiono w prezentacji model 2-etapowy (szkolenie bazowe i szkolenia specjalistyczne) w kontekście standardów, co spotkało się wtedy z aprobatą jej członków.

Głos zabrała Pani Dyrektor Rusin-Batko, która poinformowała, że brak wpisania do agendy „głosowania” wynikał z braku wiedzy nt. rzeczywistego przebiegu Posiedzenia oraz braku przygotowania treści uchwały wypracowanej przez członków Rady lub Grupy Roboczej nr III.

Pan Kaźmierczak poinformował, że Rada - w związku z odmiennymi stanowiskami - nie jest w stanie podjąć uchwały podczas 9. Posiedzenia. Do stanowiska Pana Kaźmierczaka przyłączyli się Pan Czarnecki, Pani Bodys oraz Pani Grudziecka.

Pan Mediator zobowiązał się do przygotowania notatki oraz przesłania maila w sprawie kierunku zmian. Członkowie Rady wyznaczili miesięczny termin, na zajęcia stanowiska ws. standardów, od dnia otrzymania ww. korespondencji.

Pani Mecenas Agnieszka Zemke-Górecka zapytała o zgodę na konsultację standardów z Radą Konsultacyjną Centrum Mediacji przy Naczelnej Rady Adwokackiej. Pan Kaźmierczak wskazał, że chciałby roboczo skonsultować projekt ze Stowarzyszeniem Mediatorów Rodzinnych oraz z mediatorami podczas tzw. czwartków mediacyjnych. Pan Parkasiewicz poprosił o zgodę na konsultację z Ogólnopolską Siecią Ośrodków Mediacji Radców Prawnych, a Pan Czarnecki z Ośrodkiem Mediacyjnym Stowarzyszenia Notariuszy RP. Członkowie Rady zgodzili się na przeprowadzenie powyższych konsultacji.

Pani Naczelnik Markocka poprosiła o przesłanie przez Pana Kaźmierczaka materiałów do członków Rady oraz do wiadomości Wydziału ds. Mediacji, a następnie przekazanie wyników konsultacji i dalszą pracę nad wypracowaniem wspólnego stanowiska. Dodała, że spotkania robocze członków Rady mogą odbywać się również poza oficjalnymi Posiedzeniami. Na zakończenie złożyła wszystkim uczestnikom życzenia świąteczne.

Wobec wyczerpania porządku obrad, Pani Naczelnik zamknęła posiedzenie o godz. 14:00.

Magdalena Grudziecka

Sekretarz Rady